

౪౨

మేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

చతుర్వేద కంద పద్య

రామాయణము

సరస చతుర్వేద కవితా సామ్రాజ్య ధురంధర

నాదెళ్ల వురుషోత్తమ

కవి

మైథిలీపట్టణపు పోవనీ ముద్రాక్షరశాల

యందు ముద్రితము.

1926.

వెల నాలుగు అణాలు.

[Registered.

పీఠిక .

శ్రీమద్రామాయణమందలి అఱుకాండల కథ యును ఇందు 200 కందపద్యములుగా వ్రాయబడియున్నది. ప్రతికందపద్యమును 4 కందపద్యములుగా జదువబడదగియుండును. మాదిరికి మొదటి 2 పద్యములమాత్రమే 4 ముఖములం బద్యములు చదువుట యెట్లొ తెలియుటకయి విడబఱచి వ్రాయబడియున్నది. ఈలాగుననే తక్కిన పద్యములన్నిటిలోను బ్రతిదియు 4 ముఖముల విడదీసి చదివికొనదగు విలుగనే ముద్రణమును అమర్చబడియున్నందున అట్లు విడదీసికొని చదువుట యెల్లరకును సులభసాధ్యమొకాదగి యుండును. రెండువందలనాలుగు తెనిమిదివంద (800) ల పద్యము లేగ్గుడును. యతి పాసలు సరిపడి యుండుట కేవియును దీసిపోవని వేత చెప్పనేల? అదియెట్లొ విధాయకమె. ఇంక బ్రతిపద్యమునకును అర్థమునయితము సరిపడియేయుండును. కొద్దిపద్యములందు అస్వయము దూరముగనుండ వచ్చును. ఈ 800 పద్యాలలోను సుమారే 20 పద్యములకో కొద్దిమార్పులు మాత్రమావశ్యకమగును. అదియనగా ఏదయిన నొక పద్యము

కి ముఖముల జదువబడుటలో ధారాశముగా అర్థ
 మయి మిగిలిన నాల్గవముఖమున అర్థమునట్టువడు
 నపుడు సంపూర్తిక్రియ నసంపూర్తిగనో అసం
 పూర్తి క్రియను సంపూర్తిగనో ప్రథమనుద్వి
 తీయగనో ద్వితీయనుప్రథమగనో మార్చికొను
 నెడ అదియును ధారాశముగ నె యర్థమగును.
 ఇన్ని పందలలో గొన్నియొకట్లకు ఈమాత్రపు
 మార్పు అవకాశమునిచ్చుటకు గప్తముగనిపట్టు
 వారు సంశయింపరని నమ్మకము. నామల్లికార్జున
 శతకము నిదియుజూచి కొందఱురసజ్జలు “అబ్బా!
 ఎందుకండీ ఇంతకష్టపడుదురు.” అని నన్నందురు.
 నాసాటు డబ్బు గిట్టుబాటును చూచుకొనునది
 కానందున నాకిది కష్టమెయనిపించుటలేదు.
 చేత్రాడు చాలకున్న న్నూతిని బూడుతమనికొను
 సిక్కాలపు యువకులకు ఈకవితాశిల్పపులోతు
 చూపి ప్రీతిబుట్టెంతమనికొని దేవుడేయిట్టి పనులొన
 ర్ప నన్నుం బురికొల్పుచున్నాడనికోవలసియున్నది.

బందరు.
 కోధనశివరాత్రి

బుధవిధేయుడా.
 నాదెళ్ల పురుషోత్తముడు.

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

చతుర్భుక్తకందవద్య రామాయణము.

సరసీరుహాక్ష విధిముఖ | వరదా

సనకాదిమాని వరగణ | వినుతా,

విరచింతు రామవిభుకథః | ద్వరగాః

బనిపూర్తిచేసి పరశివ | వినుమా

సనకాది మానివరగణ | వినుతా

విరచింతు రామవిభుకథః | ద్వరగాః,

బనిపూర్తిచేసి పరశివ | వినుమా

సరసీరుహాక్ష విధిముఖ | వరదా,

విరచింతు రామవిభుకథః | ద్వరగాః

బనిపూర్తిచేసి పరశివ | వినుమా,

సరసీరుహాక్ష విధిముఖ | వరదా

సనకాదిమాని వరగణ | వినుతా.

1.

పనిపూర్తి చేసి పరశివ । వినుమా

సరసీరుహాక్ష విధిముఖ । పరదా,

సనకాదిమానివరగణ । వియతా

విరచింతు రామవిభుకథఁ । ద్వరగా.

భువి నాదెళాన్వయుండను । గవినే

నీమంత్రజపము కలుగుట । నీమై,

గవితఁ గుదురుపఁగ నిష్టము । తవిలెన్

స్వామి యుమేశ త్వరపడు మోమన్. 2.

నీమంత్రజపము కలుగుట । నీమై

గవితఁ గుదురుపఁగ నిష్టము । తవిలెన్,

స్వామి యుమేశ త్వరపడు । మోమ

న్భువి నాదెళాన్వయుండను । గవినేన్.

కవితఁ గుదురుపఁగ నిష్టము । తవిలెన్

స్వామి యుమేశ త్వరపడు । మోమ,

న్భువినాదెళాన్వయుండను । గవినే

నీమంత్రజపము కలుగుట । నీమై,

స్వామి యుమేశ త్వరపడు । మోమ

న్భువి నాదెళాన్వయుండను । గవినే

నీమంత్రజపము కలుగుట । నీమై

గవితఁ గుదురుపఁగ నిష్టము । తవిలెన్.

పురుషోత్తమ కవిగా వవె । గిరిశా

నీదానజనుడఁ గృహగన । లేదా,
విరచింతు మనెదులేనా । ట్టరకా

లీదాగ్లకయిత లున్నమ । కాదా. 3.
ధరలోనదైత్తులె సఁగిరి । వరస

నన నాశనంబు బలపడె । ననికో,
సురపాళికూడనాపదఁ । జొరనౌ

పనులేరు పడఁగఁ జొప్పడి । యెనయో. 4.

మునుల్పురాళిచని రజఁ । గనఁగాఁ

దమపాట్లు తెలుపఁగలిగిరి । తమితో,
వనజోదరుండు దనుజులఁ । దునుమ

స్సమయంబెఱింగెఁ దొందర । శ్రమభోక. 5.

మధుసూదనుఁ గనఁ జనియెను । విధియు

స్థరససురబాధ వివరము । లెఱుంగఁ,
గధలన్ని తెలిపిహీనుల । వధకై

త్వరపడుమటంచుఁ బ్రార్థన । జరిపెన్. 6.

తనయను గవయఁగఁగోరుక । తననౌ

మరణంబు కామిఁదాఁదగు । పరముం,

గొనినదశవదను వయినముఁ । గనఁగా

హరికివిధి తెలిపెఁ గార్యపు । గుఱికై. 7.

మునునారదరితను సతి | సనియె

బుడమినిజనించి యాపద | వడఁగాఁ,
బనియదియు దీట్లువలెనని | యనియె
గడువేగవడుచు నగయమి | దడయన్. 8.

గురల నివిభాతఁగనియనె | హరితా

భయమందకరుగుడనుచును | దయతో,
ధరదానుబుట్టిదనుజుల | దులుమం
బడునంబు సేత తోనగు | క్షయమున్. 9

అపుడొనరుచు రవిశుభవ | స్వప్నఁడొ

దశరథుడుపుక్తసిరతుడు | దిశల,
నివులమగుకీర్తి స్థిరపడ | నెనుడు
నిశ్చిదమగు యాగమెనిరం | కుశమే, 10.

పరమాన్నమొనఁగె నవసతి | కరుణం

దనయంశమొక్కకణమున | నునిచె,
హరివిశ్వమయుఁడు యోగపు | జొరవం
బనినెగ్గెనీరి సుద్దుల | జనముల్. 11.

అదిభాగములుగఁ బఱచియు | విదలం

దివిగిచె ముసురపిళ్ళఁడపు | డనువొ,
పదపుల్విమర్శనరసియె | యదియే
యొగగూడనైన న్యాయపు | బనినాన్. 12.

తొలిగోన లేశ సుతకన । పెంసెం

బెదకొడుతు రామపభుడయి । యొదవ,
స్వలునంతసంబు నొందిరి । తెలిసుం
దదవతిరణమ్ము దివిజుల । సాదపోన్. 13.

అల్పకైక కనగభరతు । స్వలియుం
గనియెనుమిత్రభవ్యులె । యనుజు,
తొలిగాను లక్ష్మణార్చ్యుసి । లలితు
స్థన శత్రుహంతలావరి । బనులన్. 14.

మునిగృత్స్నమదుడు గుటిగొని । తనర
స్థన కలశమందుడగెసిరి । వెనుకం,
జనిరావణుండు వేడుక । పనిగా
మునిరక్తమునిచిభాడము । గొనియెన్. 15.

గరిశమని యుదడపతికడ । నరుగ
స్ఫురనకులఁ జేరనదివిని । వెలుప,
స్ఫురరిపుసతితనెవినమని । త్వరగా
సిరికడుపుసొచ్చెదనయఁగ । సరిపోన్. 16.

కురుభూమిఁ గనెనుమందో । దరితా
సుతఁగాంచి పెట్టెదావఁగ । క్షితిలో,
జొరఁబూడ్చి యిల్లునేరఁగ । దొరకె
స్ఫుతనాఁగమిథిలదొరకను । మతిగన్. 17.

అలసీత జనకునగరునఁ | గలదౌ

శివువిల్లిటట్టుకదలుప | నపుమై,
బలెయాటలాడుచలరుచుఁ | జెలఁగం

దవితెను జనితునిచిత్తము | నవడిన్. 18.

వరరామలక్ష్మణాఖ్యుల | భరతు

స్వతుఁష్ణుఁగనెడి బంధుర | మైత్రి,
స్సరిగను దశరథమనుజే | శ్వరుఁడే

ధాత్రింబ్రశస్తిపాత్రుఁడు | యాత్రిన్. 19.

వరముని వసిష్ఠుఁడేర్పడె | గురుఁడె

తగువిద్యలెల్ల గుదురిక | మిగులం,
గఱపింపఁబడియె మేటివి | వరణ

స్తగమెన్నవింటి పాండితి | యెగసెన్. 20.

ఉపనయనముల నొనర్పగ | నపుడే

నిగమములు నేర్పనయ్యెను | దగుమై,
నువయుక్త శస్త్రతండము | లిపుడె

మొగియస్త్రముల నటేసిరి | నగుగన్. 21.

పొరపడియె రామవిభుఁడొక | పరితాఁ

ద్వరపడియె తన్నెబానిస | తరుణి,
నొరకొడుకు ముందుధరపుఁడు | మఱిపా

గుఱిగలది జాణమందర | వెఱగౌ. 22.

- కొసల్య కొలువువాసెను । పశానా
 వడినేరువడియె నగునీ । నెడలో,
 గైసెసికొనియె నికనో । గూసె
 న్నుడిగట్ట గై కమరిపెము । వడసెన్. 23.
 ఇదియెవరెఱుగరు ప్రస్తుత । ముదమా
 కుదిరిక నెసంగమరియుచు । నెడలం,
 బదిలమగు కూర్చియేర్పడ । నొదవ
 న్మది దల్లిదండ్రులొప్పను । వదవిన్. 24.
 అటగును రాముఁడీశఁడె । పాట
 నన్నంబితండె ప్రభుతియు । గన్న,
 న్నాటిగనితండె కాధర । నేట
 మిన్ననుచు దండ్రునిచ్చలు । నెన్నన్. 25.
 తీరిక యెఱుంగకుండెడి । దారి
 ప్రాజగన గాధితనయుడు । బాజ,
 త్మీఱంగఁ జేరిపాపవి । దారుం
 దాఁజొరవనడుగఁ ద్వరవడె । నోజన్. 26.
 అనువుల్వసిఘ్నఁడన విని । పనిచెం
 దుదకెట్టులేని బార్ధివు । డెదురం,
 దనయులను గనమికెదలో । వనఁట
 న్వదరుండు రాముఁబలుకుచు । నదరున్. 27.

చినరామలక్ష్మణులు తను । వెనుకో

గాధేయుడగువేళఁగు । గాధ,

స్థనుజయగుతాటకను దుని । మెవట

న్వాధకములడఁగు మేల । న్నోధక.

28.

మునురాముడనురఁబాపం । గనఁగ

న్వ్యధవోవనిచ్చె గలబహు । విధము,

స్థనబలయు నస్త్రవితతులు । మునియీ

నధికశ యెసంగెముందగు । వధలన్.

29.

లలరామలక్ష్మణార్జును । బలులై

యిరుకెలఁతులందు భాసిల । జరిగె,

న్బలెగాధినూనుజన్నం । బిలపై

నరిలేని రీవినెన్నఁగ । నరెరే.

30.

మడిసెచ్చు బాహుసింహము । వడియే

శ్రీరామచంద్ర బాణపు । బారి,

న్వడియేటు తగిలి వ రిధిఁ । బడియె

న్మరీచుడఁపుడు ప్రాణము । చేరక.

31.

తనయాగము నెఱనేఱఁగ । మునికి

న్సంతన మపారముగ నగు । సంత,

న్వినెమిథిలనగు స్వయంవర । మనుచు

న్గంతిడి ప్రయాణమయ్యెను । వింతె.

32.

ముదమగు కథలనువినుచునె | యెదుట

న్యిలపై ని రాముఁడిడఁబడ | ములహః,
యదనున నహల్యమును కన | నొదవెం

గలశాపమప్పు డుడుగుట | వెలయన్. 33.

తెలియంగఁగొతముఁడు వడి | వెలసె

న్నతులపుడొనర్చె వెలఁదిన | యితముం,
బలుతెఱఁగుల స్తుతియింపఁగఁ | గలిగెం

బతిఁకూ ర్చెన నెను ఘను న | మృతనన్. 34

ఆతిథ్యమొనఁగి రాముని | రీతి

న్జనకుఁడెఱింగి ప్రితిని | గొనఁగా,
మాతకుఁదరింపుఁ గూర్చిన | నేత

న్జనకగురుఁడ నెఁగ నెను వ | ర్ణనలన్. 35

కొనితేరనయిరి వేగురు | జనము

ల్లాగువింటినెత్త జనపులు ! వెఱవ,
న్గనరాముఁడెక్కువెట్టను | గొనెఁదా

వెఱఁగందలాగ గొబ్బున | విఱిగెన్. 36

లను నూండవి | యతివ

న్మృతకీర్తి నాఁగ నెలరుయు | వతిసీ,
మతియుతులను జలునరుసగఁ | బతులై

భతలొనరు పెండ్లికనులను | మతికాన్. 37

శుభ లేఖలంపి నశరథ । విభుని

స్సకలాప్తయుతుని వీరజ । నకునిం,
బ్రభగొనఁబిలిచె జనకభూ । పృథుఁడే

ముకుళితకరాబ్జ వరమ । స్త్రీకుండై .

38

సీతాసరిణయమయ్యెను । బ్రీతి

జ్జరిగె మఱిమూఁడు పెండ్లిం । డ్లరయ,
భ్రాతృకసనయ్యె నంతట । భాతిం

బరఁగుటను సర్వపద్ధతు । లరుచుల్ .

39

వేల లేని పారతీషిక । ము లిడె

జ్జనకుండు వీయమున వల । సిసమై,
నలరిచెనయోధ్యఁ జేరం । దలఁచె

ద్దినపతికులీల దళమం । దునఁబోన్ ,

40

తెరువందుభార్గవుండె దు । రరుచే

జడుపొందిరెల్ల రవనిపు । లడలై,

చరణంబులంపె నజజుఁడు । వరమీఁ

గడువేళుకొనియె వగ న ! వృడయో .

41

బెదరింపరాముభార్గవుఁ । డెద్దురై

ధనువిచ్చియెక్కు నిడుమనఁ । గొనియె,

న్విదితాంశమతనిఁ గూడిన । దదివో

వినఘోడయి పొగడనవలకుఁ । బనిచెన్ .

42.

సగరప్రవేశ మయ్యెను । సాగసా

శుభలాంఛనముల సూక్తుల । ప్రభు,
స్మగువల విలాసభాషల । నెగుపా

విభవముల మీటి రెల్లరు । నభయల్. 43.
చాలగనుఖములఁజెందిరి । యోలి

న్వారాలు మగలునొద్దిక । మీఱు,
గాలముగడపుచు మిక్కిలి । లీల

న్గారాముకుదురు లెక్కకుఁ । జేరన్. 44.
అనుజులు పరస్పరాప్తతఁ । గనఁగం

దగుభక్తిరాముఁ గాంతుర । మిగులం,
బనిమెలఁకువలగు మెప్పులు । తనరు

న్నగు మోములలరు దశఁగన । నగుటన్. 45.
వసులన్ని రాముఁడొనరుడఁ । గననే

యలదశరంధుండు ఘనుఁగాఁ । దలఁచె,
జ్ఞననాథుఁ జేయఁదగుగని । యనినో
వలనెఱిఁగి చెప్పననె న । ర్హులతోన్. 46.

అదితెలియ మంథరకుఁదటి । కుదురం
గై కరుఁగుబోధి గొప్పగ । దాకం,

బదిలపటపంగఁ దత్పతి । నెదిరెం
జీకాకుపుట్ట నెడఁదఁజి । రాకె. 47.

భరతుండు రాజుకాఁగా | సరయు

స్మీరాముడడవియందును | జేర,
స్వరముడుగఁగఁ బ్రతిచింకిలి | వెఱచె
న్దారాముచెడఁగ వెఱులె | కారే. 48.

పితృవాక్యపరిపాలనము విన | హితమై
వనవాసమునకు నేగం | గననే,
జతపడిరి రాముకడఁ దగ | సతియు

నన లక్ష్మణుండు సఖ్యము | న నొగి. 49.
ధరపయి దశరథుడవశత | నొరిగెం

గౌసల్యవగచె నూర్నిశ | రోసెం,
బురజనులు జతనరుగ మఱి | తిరుగం

దానతి యనుజుడఁదెంచిరె | యానల్. 50.

దాటించె సరయు నాగుహుఁ | డేటి
న్వీడి చిత్రకూటమెక్కిరి | పడిగా,
వీటమృణినొండెఁ బ్రతియల | కోటం
బడిపుడమినతుల కూటం | బడల్. 51.

పిలువఁబడి భరతశత్రు | ఘ్నులురా
నలనందిపురమునుండి వి | కలుస్తై,
తెలియఁగనె వగపుఁ గడిమియు | నొలసం
గలపనులుసూచి యూనిర | చలతల్. 52.

- ప్రధమమున నార్థవై హిక । విధిగాఁ
 గ్రమముననొనర్చి వెడలెఁ బు । రమొగిం,
 బృధివిపుఁగ రామురమ్మన । వ్యధపో
 నమరన్సమస్త బంధు యు । తముగఁ. 53.
 గుహఁడెదిరె భక్తి బలమున । రహితో
 నదికాంచివానిఁ బ్రార్థిం । చిదయ,
 స్సహనపడఁ గోరిచేరిరి । మహితు
 స్సదసద్విచారు మహిమా । స్సదునిఁ. 54.
 జనకునిమగణము రాముఁడు । విననే
 వగపొంది తత్ప్రీతివిధివిహి । తగతు,
 ల్మను రమ్మనియను తమ్మునిఁ । బలిచెం
 దగబాదుకలిడి బలమల । రఁగనఁ. 55.
 భరతుఁడు మునివలెవేషము । పరఁగ
 న్వరరామచంద్రపావల । దరిదాఁ,
 బరిపాలనమును దనరిచె । నెఱుఁగ
 న్నరులెల్ల రాజులేయగు । విరివిఁ. 56.
 శ్రీరాముఁడాడకాడకుఁ । జేర
 న్మోసీంద్రులతనిఁ జేర్చుచుఁ । గాన,
 గ్గారామునఁ దమకస్తులు । తీతె
 న్నానాటి కుడుగ దితిజల । హనుల్. 57.

కోరండెపుడును నిద్రా | హారా

లెదలక్ష్యణార్యుడన్నను | పదినె,
నౌరవమునఁగను భక్తి న | యారే

నదయు తనతుల్యుడనియె | న్నెదరే. 58.

అనసూయ కనియె ధరణీ | తనయం

బ్రేమమున నత్రితాఁగనె | రాము,

న నకుంభజముని రాణ్ముఖు | లొసర

స్నేమంబడుగఁగ నొముచుఁ | దామృ. 59.

కూలిచెవిరాధురాముం | డోలి

న్వనవాసులెల్లరుత్సవ | మునఁబో,

వీలుగను శాపమోచన | మేలై

కనెదివ్యతగుపు మెఱుఁగమ | రనన్. 60.

అప్పడుజటాయు వగవడి | చెప్పెం

దనచరిత జనకుచెలిమియు | వినఁగా;

మెప్పందుపనుల వెలయఁగ | నొప్పెం

జనువందుకొనియె నుచితము | లనియెన్. 61.

పంచవటి మంచితావని | పంచం

దగువర్ణశాల పటుతయు | సొగసా,

మించికనిపించు చొప్పది | యెంచ

స్మగువయును వారలిరుగురుఁ | దగుడు. 62.

ఆరాముభ్రాత జంబుకు । మారుం

బరిమార్చి యచటిమానుల । కెఱంగం,
దారాముడద్ది హితపడ । వారల్

వరమార్థమెఱుక పఱచిరి । జరపన్. 63.

అలజంబుజనని సుతుఁగని । ఫలమీఁ

గొనితేరనై న పనిఁబడి । వ నిలొఁ,
బలుమఱుదిరుగుచు వారల । వలచెం

బనిఁబూనివెంటఁబడు మ । చ్చుననే. 64.

తనుఁబెండ్లియాడ జతపడుఁ । డనఁగాఁ

గనిచుప్పనాతి యందముఁ । జెనకం,
బొనరిచెను ముక్కుఁజెవులుం । దునియ

స న లక్ష్మణుడదిదూఱుచుఁ । జనియెన్. 65.

ఖరదూషణాది దానవ । వరులం

దానంపె నద్దివారలు । రానే,

దురమయ్యె నపుడురాముఁడు । పఱపె

న్నానాశ్రు శశ్రుపంక్తులు । తానే. 66

పదునాల్గువేల రథికుల । నెదిరె

న్రాముఁడొకండ యేమనఁ । గామి,

న్వదితముగ నతనిఘనబల । మొదవె

న్నామిని దులగలఁడొకఁడన । రామి. 67.

- మునులకును హాయివరఁగెను । మనఁగా
 బలులసురులొకట మడియుట । కలిగె,
 న్నినదినము గాముఘనతయె । విననొ
 ఖలశూర్పనఖకు వెట్టి వ్ర । బలమా. 68.
- వికలులుగ యోధసింహము । లకటా
 రక్కసులు చాఁగనదివిను । లెక్క,
 సకలంబెఱుంగఁగ్లశం । భాకటం
 గట్కురితి యొకటసూహకుఁ । జిక్క. 69
- రావఁబని కనుజచెప్పెను । రీపు
 ల్మాయలనె పూనిడికొన । నాయె,
 న్భవంబు మామదడుగం । బోవ
 న్వేయనెనతండు బోధం । జేయ. 70.
- యాచింపరావఁబు మా । రీచుం
 దుదకొప్పిలేడి రీతిని । గదలెం,
 దోచెపడి నీతి కాంక్షను । జూచె
 న్మదమంద మిగులఁ జోద్యము । నుదగన్. 71.
- అదివట్టనవనిజేఱుడు । కదల
 న్నెన్నంటిచాలఁగడచియుఁ । గన్న,
 న్మదివెఱగయి విడఁగాండముఁ । దుదట
 న్నిన్నెత్తుమేనితో బడె । నెన్నన్. 72.

హాసీత లక్ష్మణారోద । చేసెన్

ధ్వనివచ్చి చేర నీతయు । విననే,
యీసులని యంపివేయఁగఁ । బాసెం

జనలక్ష్మణుండు భ్రాతఁగ । ననటన్. 73.

యతియగుచు రావణాసురుఁ ।డుతగె

న్బిచ్చుంబునడుగుడుందఁ । దెచ్చెన్,

క్షీతిసుతచెదరమదిని జా । కృతినే

చెచ్చెరవహించె గృత్యము । నచ్చన్. 74.

మేనెఱుఁగకాపెవడఁగొని । పోనే

వడినడ్డిచాలఁ బోరియు । నడల,

స్త్రీనత జటాయువందఁగఁ । బూనం

బడఁగొట్టి యసురపోఁద్వర ' పడియెన్. 75.

వడనగలమూఁటయవనిజ । విడిచెం

గొందఱినిగాంచి విభుఁడవి । యంద,

స్వడిజాడఁగాననగునని । పొడమ

స్సందేహమొందఁబూనక । యందున్. 76.

అరమరలుషూనిత్తిపైడి । తరుణిం

దనలంకఁజేర్చెదయఁగనుఁ । గొనఁగాఁ,

బరిపరిపిథములఁ గోరుచు । మొఱుగు

స్వినకున్ననోరుమూయఁడె । దినమున్. 77.

అలలక్ష్యమండటగజుఁగలియుం

దనువదినెయంపుకభరును । వినిచెం,
గలవరపడుచునె వేయను । జులురాఁ
గనరాదెనీతఁజూచుచు । నని కోన్. 78.

మదిచెడియిట్టట్టులూనిరి । వెదకం

బొదలందుఁ జెట్లవెనుకమొ । గడలం,
బెదపెద్దలతలకడలను । నెదురం
గుమరొప్పి మోకలెత్తుగ । నొదవన్. 79.

అడిగెడినిగననెత్వరపడి । యడవిం

బశుపక్షిభూరుహళిస । వశతం,
బడఁతిఁగనుఁ గొన్ననెనము । నుడువం
గుశలసఁచెడివతినొచ్చిన । దశరాన్. 80.

వెఱగుపడునంతనింతనె । వెఱచుం

బఱచెడినిదాను విడియెదొ । కొఱ్ఱకై,
మఱదుననుజన్ముఁగూడం । జొఱవం
దఱచుగ నెదేదొచూచుచు । నఱచున్. 81.

మునుపేతిననిదురింపను । గనఁడే

కడలక్ష్యమందుకనరా । ముఁడట,
న్యనసుకుదురఁ గనుముచ్చట । లనునే
కడుఁ బాట్లువడునెయనువా । రెడినే. 82.

అనుజుఁడెమహాపథంబని । యనికో

శ్రీరామచంద్రునాపద । తీఱం,

బనులుసమయోచితేచ్ఛల । కనువు

ల్కూరిమి నొనర్చనయ్యెను । దారిన్. 83.

ఖగవతి జటాయువుంగన । వగచెం

జెలినసురకొన్న వై నముఁ । దెలిపె,

న్సుగతిఁగనవిడిచె దేహము । తెగువై

చలమొనరె రేయిద్రొమ్మరిఁ । బాలువన్. 84.

ఉపకారికయ్యహితునకు । నపుడే

దయతోనొనర్చనవర । క్రియల,

న్నప్రపతికల కొత్తరీతి ప । నుపడ

న్భయవిభ్రమములునూల్కొను । నెయిఁకన్. 85.

ఇదియగు విధాయకంబనఁ । గఁ దగుం

బతి జననిపెండ్లి ఘటనను । బితకు,

న్సనుపాయమిడిన ప్రీతికిఁ । గుదిరె

న్సుతుధర్మమొనర గూడెడి । గతిగాన్. 86.

కసిబూనియనుజుఁ గొనియా । దెనఁబోఁ

గనఁబడెఁగబంధదితిజుఁడు । వనిలో,

విసరెఢిభుజములఁ బట్టిన । పసనే

ఘనగోదరులను బలులను । గొనియెన్. 87.

చెరియొక్క బాహువిరువురు । విరువం

ద్వరశాపముడిగి వింటను । మెఱసె,

స్థరియించె దనదుమేచిని । దొరల

స్వరవినుతి జేయఁదొడఁగుచు । నెఱగెన్. 88.

చలమునకుఁదోఁబశౌర్యము । వెలసె

నైనుకంగబంధు వినతులు । విననే,

బలపడఁ గఁ గరుణవేగము । తెలిసెం

దనపూర్వవస్థతిని గని । చననే.

89.

అలశబరికొఱుక గీయని । ఫలము

ల్కనివట్టియాయఁ బలియవి । తినెఁ దాఁ,

దెలిసెనలసతి మదింగల । తలఁపు

నలక్ష్యమొప్పు దానిమ । తినడన్.

90.

కరుణారసంబు పెంపునఁ । గఱగె

న్మతి గానదానిఘనతయ । మితమె,

మురియఁదగునట్లు మెఱసెను । సరగ

న్మతియకలువతను సంశో । భితకాన్.

91.

పంపానరస్సునకుఁ జని । చెంపం

దగుచెట్లునీడఁ జేరిరి । రుగరుం,

బెంపుగను వితమురోయఁగ । నింపై

దిగులుదుగఁబలుకు చివ్వ వి । నగుచోన్. 92.

- హనుమంతుఁ డవుశరామునిఁ | గనుఁగో
 నహసంబుమితైఁగడు ని | స్పృహగా,
 ఘననిష్ఠకుదిరె స్మృతికెదో | విననె
 యహహాయనెఁ గనెవిశ్వము | రహితో. 93.
 అలపిశ్వరూప వహుఁగని | తెలిసె
 దనదేవుఁడనఁగఁదెల్లం | బనుచుం,
 దొలితానెఱుంగనె నది | కలిగెం
 దనకనుచుమురిసె ఘనుఁడయి | పనులన్. 94.
 వందనమొనర్చె వాకికి | ముందే
 మరుదాత్మజుండు ముఖ్యుల | నెఱుంగ,
 న్నందేహపడఁగ నెట్లగు | నెందుం
 బరమూపులయిరె యిష్ట వి | వరణన్. 95.
 ఇనసుతుని కడకువారిని | గొనిపో
 మునుసీతవై వఁ గొనియుం | చినవౌ,
 ఘనభూషలఁగనఁ జేయఁగఁ | గననే
 జననాయకుండు కాంచెను | వసటన్. 96.
 ఎడబాటు దుఃఖమెఱుంగం | బడుట
 స్రవిసుతునికొఱకు వాలిని | దవుల,
 న్నడినొప్పెన్మృత తనుహితుఁ | డడుగ
 న్నువి దీనుజాలినరయరె | యెవరేన్. 97.

అతాశనప్తకంబు నొ | కేతం

బడగొట్టెరాముఁ డెచ్చనఁ | బడికో,
నొలీరుకుదుర బలమున | లోతు

న్వడిఁగాంచివారలు కడుఁబొ | గడఁగఁ. 98.

ఇనజేంద్రజులు పెనంగిరి | కననే

గుటి రాముఁడేసెఁ గాండమ | దరిగె,

స్థనువాలిఁ గూల్చె నతఁడనె | జనపు

న్విరసములు వినెనుసాకుల | నరహి. 99.

నతిసుతువనుజున కొనఁగియు | నతఁడే

గారాముతోడనారయ | వారి,

హితముగనె భద్రపఱచియు | వతితోఁ

దారకము చెప్పివడెనా | హోర. 100.

నయముగను వాలికపర | క్రియలు

న్రవిపుత్తునకును తేనివ | దవియు,

నయముగను సాఁగధరపతి | దయతో

వివరించిచేయఁ దసరిచె | నవల. 101.

అమాల్యవంతమునఁ గని | రాము

న్నెలకొల్ప వానరదళముఁ | బిలువ,

న్నేమించెఁ బ్రొద్దుబిడ్డఁడు | గామం

దెలిసికొనివేగరాని | మ్ములకు. 102.

భానుజుడువనిచె జానకిఁ | గాన

న్వానరుల దిశలకడలకుఁ | బోనే,
ఆనెటిఁగిమిగుల పూసిక | తోనే

వై సంబులడుగుదురుకన్ | జానక. 103.

హనుమంతుఁ డరుగ దక్షిణ | మునకుం

దానంగదాది ముఖ్యుల | తోనే,
తనయుంగ్రిమిచ్చె దొరసతిఁ | గనుఁగో

నౌనన్న సమ్మకముగను | దానన్, 104.

చనిచని యెటనునుగానమిఁ | గొనకుం

జేవలుడుగంగఁ గోరుదుఁ | జూపం,
గనిరపుడు కపులుసంపా | తినటం

దావెలఁది యిరవుఁదెల్పెను | గావే. 105.

అదివిన సముద్రలంఘన | మొదవె

స్థలివాయుపుత్త్రిఁదూతము | కొలఁదిం
జదలంటనెగిరె గొబ్బున | నెదురం

జలిగట్టు పట్టి యిడఁగఁగ | శలలిన్. 106.

సురసమటి సింహికనుగడ | చిరహి

న్వారినిధిదాటిచేరం | గారాఁ,

జొరనీనిలంక కావలి | తెఱవ

నీటివడిఁ గూల్చెధృతిరసి | గారక. 107.

మౌరఁబడియు సింహశాంచిత । పురము

తైరువులును బండ్లపూవుల । తరువు,

ల్సరసుల వాగులతటములు । గిరులు

న్వరవనములు పరిగ్భహములు । నరసెన్. 108.

హనుమయ టశోక వనమునఁ । గనియెం

బటుశోకభరితఁ గరభృత । నిటలన్,

జననాథు తరుటినిన్ను । తనయం

గుటిలాసురావృతంద । త్పటలిన్.

109

అనువెటిఁగి డిగ్గియుంగ్రిం । బునునీ

వినిపింప రామపుణ్యక । ధ నొగిం,

గనఁబటప దీర్ తనువును । దనిసెం

దనగుఱుతొసంగె ధరణిజ । యెనరన్. 110.

రామునిబిరాఁదెమ్మన । నామె

స్వడిమ్మొక్కి విడిచియటునిటు । పడిపో,

భూమిారుహాళిఁ బాడిడ । నామె

నొడయుండెటింగె నష్టా । త్రిడిగాన్.

111.

అసురదళమపుడు వడివడి । ముసర

నావణకుమార ముఖ్యులు । చావం,

బనచెడిజడిసిరి చచ్చిరి । యసము

ల్పావని మహీరుహావళి । వైవన్.

112.

శ్రీమనింద్రజిత్తు బ్రహ్మ । ప్రముఖా
హనుమంతుఁ డొదిగి దనుజే । శునితో.

సమయమెఱిగి యనెనూత్తుల । నమరం

దనదౌత్యమొప్పనయ్యెడు । పనికై.

113.

ఖలుఁడైన రావణాసురుఁ । డలిగెం

దనయనుజఁడేమి యన్నను । వినఁడే,
చలమూని మంటవెట్టుగఁ । బలికె

స్తనుమంతుతోకఁబట్టుం । డనియె.

114.

అలతోకఁబెనిచెఁ జుట్టుగ । వలువ

లైలమున మునుపవలసెనె । చాలఁ,

జ్వలనంబొనర్చ సంబ్రము । కొలఁదిం

గాలిచెను లంకగోలగ । సోలఁ.

115.

అన్నివిధములను భయమును । బన్నె

స్వలియనుచు ఖ్యాతిఁబడసెను । లలినే,

వెన్నంట రరులులావది । యెన్న

జ్వలనిధిఁదరించి యేగెఁ । చ । బలుఁడై.

116.

కాచికొని యున్న యూపులఁ । జూచె

స్వీరిపించె నెల్లస్థతులం । గొనియె,

నీచతురుగాముఁ గూడఁగఁ । దోచెం

దశకన్న జాడఁదొందర । ననఁగన్.

117.

కనితినగి యీయనమ్మణిఁ | గొనఁగాఁ

గలవై న మెల్లఁగూడం | దెలియ,
స్థానుమంతు ఘనతతేటగఁ | గనియె

న్వేలయంగనై న శౌరప | మలరెఁ, 118.

మూర్తిండియడిగె నలభూ | భర్త

న్వేలవందికూర్చె వానర | బలముల్,
ధూర్తాసురాళిఁ గాపును | కీర్తు

త్వేలరేగనైరి గెలుపున | నలగన్. 119.

వెడలిరమి తముగఁగపుల | య్యెడనే

పెనువ్యాపొంగి యేతెం | చుననం,
గడబిడలడఁగెడు చొప్పున | విడిసె

న్వననిధిని దాటువెరపును | గనఁగన్. 120.

మానుమని నీతితెల్పిన | నోనై

తన్నెన్విభీషణునిఁ దన | యన్నే,
హీనుడని వానినటవిడఁ | గానం

దన్నేల రామఁగనెది | తెన్నే. 121.

శరణార్థిఁ గొనియెరాముఁడు | త్వరగాఁ

దానొనఁగె సగయదానమ | దానొ,
గరమెచ్చరి కిలనందఱుఁ | బరఁగం

ఋనికయొనంగె భద్రమే | రానా. 122.

ఘనలక్ష్మణాంగ తైత్త్వం । బనసే
 వనమెల్ల సిగురఁబూర్ణతఁ । గనఁగ,
 స్వీనిరామఁ డొందఁగల్గిన । వనటం
 దనఁగూఁపుఁజూప వారిధి । తనరెన్. 123,

అలదర్భశయను రఘువతిఁ । గలిసె
 స్వయినముగఁ దెలిపెఁ గంఠ మె । దయతో,
 నలునకుఁగలట్టి దాస్యము । వలనం
 బయివలి పొసంగుపాటు మె । రయునాఁ. 124.

వారిధినిగట్టిరా కపి । వీరు
 లెను పర్వతములు వేగమ । కొనుచుం,
 జేరువఁగనదిమి కూర్చఁగ । దారిం
 గననై రి చాటఁదగున । ట్టనువౌ. 125.

లెక్కకినుమిక్కిలిగఁ దగు । ఫక్కిం
 గునగున యనంగబలములు । వనధి,
 గ్రీక్కునను నెక్కువవడిగ । నెక్కుం
 జరివిడిసె లంక నెడఁగ । ల్గినమై. 126.

అదికనఁగ గోపురంబున । మెదల
 స్వసుజేతుఁగాంచి మీఁదికిఁ । జనియే,
 మదమడఁగ బాదెశాశ్రిపుఁ । డెదురై
 యినసూనుఁగొట్టి యిలుదూ । ర నొగి. 127.

అంగదుని గూతగాఁ బను । పంగ

నాచుండు న్యాయపంథను । బోమే,
లింగిశము తెలియఁగోలున । నంగం

బోమరలనయ్యె నమృత । కామి. 128.

పవరమెస్థిరపడెఁగావునఁ । దవితె

ననుజాగచరుల దళములు । పెరఁగె,
స్వవరము తెలియఁజేరుల । యెవరో

మనుజాశనులటనీల్గిరి । కనఁగన్. 129.

ఆనాగపాశబద్ధులు । కానా

గతిఁగొలిపెనృపులు కదలరె । వెతతోఁ,
దానింద్రిజిత్తు వీరుఁడు । గాన

నృపతిచే ముప్పుగా గొ । పృతిజిన్. 130.

ఆనారదోక్తపద్ధతిఁ । దానే

మదిఁ దలఁ చెవినతతనయుం । డొదవెం,
బోనాగ బాధనొనఁగిచెఁ । గాన

న్మదమయ్యెఁబతికిఁగల గొ । వృఁదగన్. 131.

రాక్షసుల మేటినాఁఁదూ । మాక్షు

ననుజుడొసకంపంనురు । నవిలో,
వీక్షించి యక్షయహరుఁడు । దీక్షు

గొనిచావఁగూల్చె దిట్టఁడె । యనికోన్. 132.

- అయెడనుదుగ్గించెను మహా । కాయం
 దావాలి సుతుఁడుకాదగు । చేవం,
 జేయనుచునుతులు సేయఁగ । నేయా
 దేవేంద్ర పౌతుఁడేవ । స్తోత్రం. 133.
- పోయియుఁబ్రహ్మ సింహము । నేయ
 న్వేవేగ నీలఁడీడిచి । నోవఁ,
 డాయంగలాగినులిగొనఁ । జేయం
 జీవంబువాసఁజెడనగు । చేవఁ. 134.
- వరసాధ్వీ ప్రభీమందో । దరితాఁ
 దనపతికిఁజెప్పెధర్మము । వినఁగా,
 ధరణీపనీగ విభునకు । ద్వరగా
 ననెననువు మిగులువారే । మననాఁ. 135.
- దనుజపతిజెడలెదానే । ర్హసర
 హ్మనుమతనుదాకనోరిచి । కొనియె,
 ఘన లక్ష్మణాహు గుటివిడి । చనియె
 జ్జననాఘఁడేయఁజాకవె । తనొగిన్. 136.
- అలకుంభకర్ణునిద్దురఁ । దెలుపం
 దగువారిసనుపదిక్కులు । వగుల,
 న్బలురొదలు సేయఁబటిమము । కొలది
 ద్విగఁద్రొక్క బాదఁగ్రుమ్మవి । నెఁగనెన్. 137.

అన్నతనకన్ని తెల్పిన | నన్నెం
 దప్పద్దటంచు నెన్నియె | చెప్పె,
 న్నిన్నకకుటిలతఁ జెందుటఁ | గన్నం
 గుప్పించెననికిఁగలమది | త్రిప్పెన్. 138.

అట్టెచని యిట్టెపట్టియు | నెట్టం
 బడఁగొట్టదిట్ట నిట్టూ | ర్పడరన్,
 జెట్టులయి ముట్టియటడలు | సుట్టం
 జెడఁ గొట్టిగుట్టు పొట్టం | బడిరే. 139.

సమరంబటల్లకల్లో | లముగా
 నాకుంభకర్ణులావరి | వీకన్,
 భ్రమమాని రామవీరుఁ | డమరం
 దాకెనుశరాసడఁచెని | గాకల్. 140.

దేవాంతకుని నరాంతకుఁ | జేవ
 ల్చెడివడఁగఁ గొట్టెజెల్లుపొ | గడఁగా
 నావాలిసుతుఁడు గొల్లెడి | తీవిం
 దడయండికూరడింగనఁ | డడఁవన్. 141.

పడిపోదితిజులుగములై | పడిపో
 నాయెడఁగనంగ భయపడ | నేయకాఁ,
 జెడమససుగాన నిలఁబడ | మడివో
 మాయించె లక్ష్మణుండతి | కాయున్. 142.

త్వరసింద్రశిత్తు రెండవ । తితిరా

క్షితిఁగూల్చెన్మృదులఁగరుచర । వితతిం,
బరమాస్త్ర శస్త్రవేత్తగు । నరయం

బ్రతిమాయ నెఱుఁగు నట్టిగుఁ తితిగున్. 143.
అప్పుడు విభీషణుఁడడుగఁ । జెప్పె

సజాంబనంతు సేమముఁ । గననే,
యొప్పెనది హఁగమ్మగట్కున । మెప్పొ
దనయెనక మెంచె మించెఘు । నునెనఁ. 144.

సచ్చరితుఁ డాంజనేయుఁడు । తెచ్చె
బరమాపథమునఁదెలుపులు । పరఁగెం,
జచ్చినుతి పుట్టుఁగిగిగ । మెచ్చె
న్నరనాఁడెడఁద మిత్రత । నిరుకఁ. 145.
కాలిదిరిలంక వానరు । లాలో

మడియంగఁ గంపనాదులు । కడునే,
గూలిచెను గుంభుఁగపివతి । గోతఁ
బడె వానుఁజుచే నికుంభుఁడు । పడిగ . 146.
మకరాక్షుడనెడు రక్షో । ధికుని

న్మిత్రునిఁబలము ధృతితగు । నలిని,
న్వికలుగనొనర్చి యముప్ర । క్కకుఁబో
క్షితిజేఁకుఁడేసెఁ గార్యని । రఘుఁడై. 147.

తీకమకలుగ నఁగనయ్యెనె । మకటా

వెతనింద్రాక్షిత్తటంబర । గతుడై,
సుకరముగఁ జేయఁగలిగిన । నెకదా

పతియప్తమే యనిలఁదగె । సతఁడ౯. 148.

నరపతుల న గసివరులను । బటచ

నృలముడుగ వైచుబాణము । లలరె,
స్వరములవిడువడి యతినిది । యరుదౌ

విలసితమదంచు నధిపుడ । పంకె౯. 149.

మాయనొకసీతఁ దురుముగ । నాయె

జనెఁగుభి లకునబాహ । సవ్త్తె,

క్షయంబొనరిచె నవము । న్ముముం

బసెఁగొన విభీషణుడు నా । ధునతన్. 150.

సౌమిన్ రాముడంపెను । బ్రేమ

నీవనలొసంగెఁ బెనుడడఁ । జేవం,

భోమారుతియును జేరఁగ । నీమ

నావణిని మఱిపిచేరెన । హవే. 151

సురలపు పూలవానలు । కురియ౯

శ్రీరామచంద్రగుణఖని । మీతె,

న్మరిపెములు కపులమేల్లకుఁ । బరఁగె

న్వారావ నసికి భయమెడఁ । బాతె౯. 152.

మూలబలము వశివిడగ | స్తోత్ర
 శ్రీరాముచే నె కూలిరి | వారు,
 స్తోత్రదశముఖుడు పనివినఁ | దూలెం
 బౌరాబలలును తులసన్ప | వీరు. 153

రెండవతటిదగఁ బంక్తిము | ఖుండుం
 దినయన్మునే యగుజ్జీదాఁ | గొనియె,
 న్దండిదగు శక్తిగుణమని | యుండౌ
 జనపానుజుండు హతుఁ | పనిగాఁ. 154.

శ్రీరాముబాగా తీవ్రము | మీతె
 న్నావ - ఁడుకాంచెమిత్తికిఁ | దోవం,
 జేరగ నె నింటిఁదొయ్యలి | కోరె
 న్నావింపరాము గొప్పగ | దేవున్. 155.

ఘనమూర్ఖపడె సహోదరుఁ | డనుచుం
 బొడగాంచి రాముడడలుచుఁ | బడిపో,
 హనుమంతుడెఱిగి పనివిని | చనియె
 న్వడిదోణి గిరికిసందియ | ముడుగన్. 156.

వినియద్ది కాలనేమిని | బహు
 న్నావ ఁడు కై తివములిగఁ | దోవం,
 గనుఁ ట్టిచెఱుపె రోయగఁ | గనియెం
 జావంగమోది కడచె | నేవన్. 157

పర్వనః జనఁదగిరని గం । ధర్మ
 తీరతమ బెలుచఁదాకిరి । పోరం,
 గర్వములు వాపెఁబూనఁజె । తెర్వ
 న్నిరాముగూత తెలియఁడ । యారే. 158.

జాగాయె మోక వెదకుచుఁ । బోఁగా
 మఱిజాప్యమగుడుఁ బోదైయె । దురగు,
 న్వేగంబె చేరుతునిదని । మేగెం
 గిరియెత్తి కొనుచునే కన । వెఱిగె. 159.

భరతుండు చెడ్డకలగని । వెఱిచెం
 గనె హనుమఁగినిసె వినునుడి । వినియె,
 న్వెఱిగంది రామవిభుఁడని । భరతు
 న్మనుదలఁచెనితఁడుభ్రమవిడఁ । గనియె. 160.

బలిమాల్యవంతు బహుసే । సుత్రోఁ
 దమఁదాక రావణాసురుఁ । డనుపం,
 గులశైల ధీరుఁడ నిలజుఁ । డలరెం
 గొనకందజుఁ యగునుండతుఁ । బనిచె. 161

భ్రమరాముఁడంగ నరుఁడు । ననుత
 న్నిరితోడ కిష్కత్వానని । స్వరగం,
 గ్రమముగనె యాపథఁచిక । సమరెం
 బరఁగఁగ నె లక్ష్మణార్వుం । డరుదా, 162.

సామిత్రి మూర్ఖతేరగ | నామె
 శ్రీరామూరిందె హరము | చేర,
 నామిరిసిన్త కేచేసెను | బోమ
 నామూజూ పె నీరము | తీరగ. 163.

ఒగ్గిమూల జంఘుచులులలు | తిగున
 నామూన బాదె దగజము | పోని,
 నొగనుగ నె హనుమదోరాము | దిగున
 నామిచెను దామిదెలిసియు | మోలగ. 164.

వలనడుగ నుకురిపుడపు | దెలమిం
 బానాళహోమమేపుగ | జేరగ,
 దెలిసి నృపహళి శీఘ్రిమ | తలరచెం
 గోకులది చెలుప దగుసను | శీతిగ. 165.

హనుమాంగదాది కపులను | బసువం
 ద్వరనలరులట బాగుగ | జరిగెం,
 దనసతివ టేడ్పుశిక | ననయుం
 గుటిరామూడగదంబాది మే | గరముల్. 166.

వరుడొగివి న నెమందో | దరియే
 హరిరామూడగుమ ధరనగు | తెఱగ,
 స్థరజాత నీనుతింపగ | నెఱగం
 గరుణింపవేడె నయ్యన | మరుగ్గు. 167.

ఏఱుఁగుమన నె నెఱఁగన నెను । వరుఁడు

పురమునఁ బడసుత బాంధవ । వరులం,
దక్షిణించితి నె బ్రదుకఁగఁ । బరువే

త్వరఁగఁమన నె సుపదమును । కరమా. 168.

వడివై శ్రవసుఁడు మూఁడవ । తడవం

గదనంబు నేను ధాటిగఁ । గదలెం,

జశియగడ సరులఁగడ మచు । బొడిచె

నదమొదలగునవి పూనుచు । మొదలఁ. 169

పలుభిడ్గరోమునని సం । కటము

ప్పొముగ నెసంగఁగనియుఁ బ్ర । బలుఁడై,

స్ఫుటకిరియైన సావని । పడిమా

జలమూని నేలవ్రాలిచె । నలుకఁ. 170.

అలసర్పరోముఁ డార్చెనె । కలనిం

దనబాహుశక్తి ఘనుఁడై । తనర,

నల్లిమంగదుండు డైత్వనిఁ । బొలిపె

న్వనచరులు చేర్చిఁబొగడుచు । ననఁగఁ. 171.

ఆస్తిరొముఁడెగఁబడి । తాకం

గడుగదల్కిన దడఁగొన । నెడఁబో,

గోతుమని నీలుఁడేసెను । మార్చి

ల్పడ్కనెచి చఁచిరహిఁగనె । నెడఁదఁ. 172.

- అపుడగ్ని వర్ణుడునుపడి | నెపడెం
దనయస్త్ర శస్త్రులిపుణలె | గనుమై,
నృపవీరుడొక్క కాండమ | నుపసే
ఘనపటుత మాసెనుగ్గి | య్యునుబో. 173
రావఁగుడుమిగిలి రాముని | రీవిం
దావేగఁదాకిచీకొనె | జేవఁ,
దేవేంద్రురధముచేరఁగ | లావై
భూవిభుఁడ దెక్కిలలితో | రావే. 174.
సమరంబుకొలత జరిగెను | సమతఁ
ఉభయులు పెనంగ నాఁగిరి | ప్రభతో,
నమరులు వనచగవరులును | శ్రీమతో
సభయులయి చూడఁబరఁగిరి | సభగన్. 175.
అటఁదగి యగస్త్యముని యనె | గిటుకుం
గదనమునఁజేయుకృత్యమ | నఁదగం,
బటినుఁగ నె బతిపొనర్చియ | నటులే
మదినిరవిహృదయమనెఁగ నె | ముదచుఁ. 176.
జవమీఱగే రెసురరిపు | నపురా
వాఁడెట్టిదిట్టయనఁ బడు | వాఁడో,
రవసోలులీలవ్రాలియుఁ | దపులుం
దోడనె మహీశుఁడడఁ బడు. | జూడఁ. 177.

కరముల శిరముల నలుకఁగ ! నరేరే

వడివడిగఁ బొడమయ్యురెడు | నడువఁ,
శరములు జరజరనరపతి | లేఱుముం

గడబిడలుదొడరఁ దడయని | నడలఁ. 178.

తెలువఁగ విభీషణుఁడౌపతి | తెలిసె

న్బుధవైరి నాభిదిటమగు | సుధనుం,
దొలఁగించె దానిసులువుగఁ | బొలిపెం

బృధివీశుఁడసురిపుఁడు పడ | నుధఁ. 179.

అమరవర పుష్పస్వగం | బమరె

న్భవదనమహిమతి శుభజు | స్తవము,
న్ద్విమలముశంసనడివిన | శ్రీమహా

నవనీశుఁ డొప్పె జయనం | భవతఁ. 180.

దితిజనతులడలిరెల్లరు | వెలితో

రావణుని క పరవిధులు | న్నావే,
బతిగావిభీషణాసురఁ | డెలిగె

న్భూవిభుఁడు మాటయిచ్చిన | యీదెన్. 181.

హనుమ తెలుపవిజయపు నుడి | విననె

ధరణీతనూజ వెతవిడు | తరుణిఁ,
దనుజవతియపుడు ధరణీ | శునకుం

ద్వరనొనఁగనయ్యె సుఖముగ | నరుగఁ. 182.

అనుమాన మనిపుడ డందఁగఁ | గసియే

తానగ్గిజొరగఁ గఁరుణం | జాన,
న్మనకొని శుచియ నె సతిపా | వశయా

మానవతియంగు | బతిమతి | నానన్. 183.

తునువఁబడు కపులసఁ క్కిం | దనుడే

(బదికింప నృపతిదళములు | మొదలం,

జచుదెంచినట్టె ముద్దుగఁ | గసన

యెదఁబొంగెమనుపఁ గరుణా | స్పదతన్. 184.

కనఁ గోట్లకొలఁది నెక్కియె | చనఁబో

ఘనపుష్పకంబు నందడ | నొనరె,

జ్జననాఘనాననొప్పిరి | చనఁ గాఁ

గనఁగా నయోధ్య జయమ | య్యెసన్. 185.

భరతునికి విషయమెఱుంగం | బఱపం

బవమానసూనుఁ బనుపఁజ | నెవడిం,

బరమముదమందెన్మపతి కె | డురుగా

నవినయ హితాళితోరా | నె వెసన్. 186.

పురమాప్తలంకరింపం | బరఁగెం

బురజనులు మోదభరితులు | విరికిం,

దొరలుఁగపివరులు బిరబిర | నరుడే

దరుణులొగి శుభమటంచని | రిరహిన్. 187.

- వరలగ్నమును వశిష్ఠం । డరసె
 స్వలసిన జలదులన్నియు । వెలసె,
 స్వరవరుణములువిబుధులు । మెలయం
 గంపచులొనగ్న మిన్నలె । సెలగెన్. 188.
- భరతుడునుమిత్రనయులు । దరుల
 స్థరణీ తనూజతనరదో । డరహిం,
 దరుచానరులెదుటందగ । దొరలు
 స్వరమునులు లంకదొరముం । దరగాన్. 189.
- పదమనిల పుచ్చుడొత్తుచు । నెమరం
 గుమరుగను మోకరించియు నెదలో,
 ముదముగన కాసువేద్రుని । నదము
 స్మదీ గూర్చి చూడనంపద । లొదవున్. 190.
- పట్టాభిషేకమయ్యెను । జట్టు
 స్థితకొటి శుభముచూడఁగ । నితరుల్,
 కట్టడిని నిల్చియెన్నఁగ । దిట్ట
 ల్పతులంచు నేగుతింపఁగ । యతులే. 191.
- తగువానికి బహుమతులిడఁ । దగుమైఁ
 దమరాజ్యములుకుఁ దరలఁగ । నమరె,
 నిగులుడిగి మునులబలరఁగఁ । దెగువ
 (న్మచతీజ తీవు తెవులు । ల్మమతల్. 192.

క్రమముగఁ దనరిచె వర్ణా । శ్రమము

ల్పహుశుభములెసఁగసౌఖ్యా । । వహులై,
యమరునిజనులుపరఁ గిరి । రమణ

సృహిచూను రామరాజ్యము । వహనా. 193.

శ్రీరాముడంజనీసుతు । మారుం

గూరిమిఁగని పరమార్థపు । దీని,
న్నెరుపునుగోధ తెలిపెను । దారి

స్మృతనగు మహిమల్లిత । నేరన్. 194.
అవిరామగీతిలనఁగా । భువి

విలసిల్లుఁగాదె పొందిక । గలవై,
తవిలిన సుభక్తి కలిమినె । యెవరే

దలఁతురవెమిగుల యెచ్చగు । చలరన్. 195.
జ్ఞానోప దేప్తయిల్లులఁ । గానే

మానితుఁ డనంగఁగసిరా । మహాసుల్,
కాననె సమస్త మనుజులు । పూనం

గానై రిమిగులపూజ్యత । నీనే. 196.
రాములనిపిల్వఁ బడుదురు । భూమిం

గలకొలములందుఁబుట్టుడ । నులొగి,
నామునిఁగొలుపని నుడువని । గామా

లిలనుండవరయఁ గాఁగనఁ । బలుకన్. 197.

హరిరాముడు సిరిసీతగ | గరుడే

నహిరాజు లక్ష్మణార్జునుడు | రహగా,
భరతుడు గజకర్పరాజము | సరిపో

మహిశతుల హంతశంఖ | నృపానా. 198.
అవరోక్షవిద్య ఘనగర్భు | నృపు

జానకియే శాంతినిక్కమి | కానా,
నుపయక్త భక్తి యమడలె | యిపు
జ్ఞానము పరోక్షమే భరతు | గానా, 199.

ఇనజడగు బుద్ధిమూరుతి | మనసా
గనమోహ మ్మమతియే | మనగా,
దనుజపతిచిత్తము కొ | మ్మరియే
యని తిత్త్వచింతయందురు | మనతో. 200

ఏనారమెట్టుగుంపిన | వాసి
సతగెనుగాసి వాస్తవ | మునకొ,
ఈనకలచరితమును గల | కానా

జనులకె యచభవమగునవి | కొననా. 201.
చరితయిడిచదువ వరములు | దొరతుం

గలకస్తులెల్ల దొలగెడి | వలనా,
విరివిగ శుభములు వరుసగ | జరుగుం
గలిమియును నర్జ్యసంపద | బలమా. 202.

